

Štrajk liječnika u Hrvatskoj 2005 (6/7)

Borka Cafuk*

*preuzeto iz Liječničkih novina

Ključne riječi: liječnici, štrajk, kolektivni ugovor

Sastanak ministra Ljubičića sa sindikatima u zdravstvu:

Ponuđeno 10 posto dodatka za liječničku odgovornost

Ministar zdravstva i socijalne skrbi doc. dr. Neven Ljubičić sastao se sa sindikatima potpisnicima granskog Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenom osiguranju (GKU) 19. ožujka kako bi se pokušao riješiti spor s Hrvatskim liječničkim sindikatom koji je tri dana prije najavio da štrajk liječnika zbog nepoštivanja preuzetih ugovornih obveza od strane poslodavca počinje 11. travnja.

Predsjednik HLS-a dr. Ivica Babić ranije je napustio sastanak i medijima izjavio da je pustio ministra i ostala tri sindikata da razmišljaju i pregovaraju. Ministar je, istaknuo je Babić, imao za cilj riješiti spor nastao između HLS-a i Ministarstva zdravstva kao poslodavca zbog nepoštivanja Dodatka GKU-a - Strukovnog kolektivnog ugovora za liječničku i stomatološku djelatnost

- HLS je ostao pri svojim zahtjevima za koje je ministar Ljubičić na konferenciji za novinare 16. ožujka rekao kako ih je Vlada spremna ispuniti, odnosno da je spreman prihvatiti 10 posto povećanja plaće, položajni dodatak i dodatak za dežurstva. Ostajemo pri ranijoj konstataciji i odmah ćemo razmotriti svaki konstruktivan prijedlog koji dođe u pisanom obliku na adresu Glavnog štrajkaškog odbora i HLS-a odmah i o njemu se očitovati, istaknuo je Babić dodavši da do sada nikakav pisani prijedlog nije zaprimljen.

Za ispunjavanje HLS-ovih zahtjeva nema financijske prepreke

Na sastanku su ministar i sindikati pokušali dogovoriti zajednički stav, u čemu nisu uspjeli, naglašava Babić i ističe da HLS nije spreman ulaziti u daljnje pregovore.

- Ministar je ponudio 10 posto dodatka za liječničku odgovornost i položajne dodatke po istom kriteriju koji se odnose i na višu i na srednju stručnu spremu, a obećao je kako će pitanje dežurstva rješavati kroz nacionalnu politiku plaća. O pisanoj formi kojom će to biti definirano raspravit ćemo onda kada nam se dostavi prijedlog. Sindikati su protiv položajnih dodataka i protiv dežurstva. Naše zahtjeve podupire Sindikat zdravstva, socijalne zaštite i mirovinsko-invalidskog osiguranja Hrvatske, Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske dvoumi se oko njih dok se Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara tome rezolutno protivi, objašnjava Babić te dodaje kako za zahtjeve HLS-a nema zapreke jer su sredstva za njih - 200 milijuna kuna - osigurana u proračunu.

O dežurstvima se na ovom sastanku nije raspravljalo jer su sindikati zapeli već na drugoj točki dnevnog reda, to jest na pitanju položajnih dodataka. Babić ističe kako liječnici, za razliku od zaposlenika više i srednje stručne spreme, nemaju poseban položajni dodatak za šefove timova, odsjeka i odjela. Nije logično da primjerice doktor koji vodi odsjek nema položajni dodatak, a da ga

sestra koja vodi odsjek ima. Unutar toga je i problem nastavnih i znanstvenih zvanja, te su brojni liječnici sa znanstvenim i nastavnim titulama stavljeni u jedan koeficijent. U javnim službama, tvrdi Babić, svi doktori znanosti imaju 15 posto dodatka, dok se u zdravstvu on kreće oko sedam posto. Također, u javnim službama magistri imaju dodatak od osam posto, dok on u zdravstvu iznosi tri do četiri posto.

Babić očekuje da će prevladati razum te da neće doći do štrajka, što je u interesu pacijenata i zdravstvenih radnika. Ukoliko razum ne prevlada, štrajk će početi, kako je i najavljeno, 11. travnja.

- O sudbini SKU-a raspravljat će Sud. Tražimo privremeno tarifno rješenje kroz GKU ili bilo koji drugi oblik na koji će se Vlada odlučiti kako bismo postigli socijalni mir do sudskog rješenja spora. Postupat ću i dalje u skladu sa stavom Glavnog odbora HLS-a, ističe Babić, te dodaje kako će se odazvati na svaki sastanak kojem je cilj razriješiti spor, a da se neće odazvati na pregovore o GKU-u jer mu je to zabranio Glavni odbor HLS-a

HLS zastupao privatnike samo u odnosu prema Vladi i HZZO-u

Glede problematike vezane uz HLS-ovo zastupanje liječnika privatnika u ugovornom odnosu s HZZO-om, Babić tvrdi da nikada nije potpisao ništa u ulozi poslodavca koji predstavlja liječnike u zakupu. Potpisao je GKU u paketu sa SKU-om i Sporazumom (vidi liječničke novine brojevi 36 i 37) na sindikalnoj strani.

- Ono što se traži od kolega privatnika u zakupu ne traži HLS već preostala tri sindikata koji u svom sastavu imaju sestre i drugo osoblje. Oštrica je nespretno i, rekao bih, pomalo neosnovano upućena prema HLS-u. A mi smo zastupajući doktore privatnike u zakupu kao Sindikat prema Vladi kao poslodavcu - jer im ona zapravo daje glavarinu - ugovorili cijenu njihovog rada kroz deset postotni dodatak za liječničku odgovornost kroz glavarinu. Oni su sada u dvojakoj ulozi: kada nastupaju prema Vladi ona im je zajedno s HZZO-om poslodavac jer im daje novce i ugovara s njima poslove, a kada nastupaju prema svojim zaposlenicima oni su poslodavci. Mi smo njih zastupali samo u odnosu prema Vladi i HZZO-u, a prema njihovim zaposlenicima obveze je preuzela Vlada, tvrdi Babić.

Na svaki sastanak kojem je cilj razriješiti spor odazvat ću se, a na bilo koji sastanak koji će biti sazvan sa ciljem pretvaranja razgovara i socijalnog dijaloga u pregovore o GKU-u ne mogu se odazvati jer mi je to izričito zabranio Glavni odbor HLS-a. Štrajk se planira 11. travnja i dogodit će se tada ako se ne dogovorimo.

Radne obveze neće biti ali...

Po završenom sastanku ministar Ljubičić i predstavnici ostalih triju sindikata u zdravstvu objavili su usvojeni zaključak: "Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara i Sindikat zdravstva, socijalne zaštite i mirovinsko-invalidskog osiguranja Hrvatske suglasni su pristupiti sklapanju Dodatka Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja kojim bi se doktorima medicine i doktorima stomatologije priznao dodatak za liječničku odgovornost u iznosu od 10 posto na osnovnu plaću za 2005. godinu."

Ministar je izjavio da je GKU u primjeni retrogradno od 1. siječnja tekuće godine, no da je SKU bespredmetan. Slaganjem s 10 posto dodatka za liječničku odgovornost želi se ispraviti nepravda. Dodatak za odgovornost najveća je stavka i na njemu se u biti zasnivao SKU, te su zato sindikati pristali na njegovo priznavanje. Ljubičić je i apelirao na dr. Babića i HLS da prihvate ovu inicijativu, te

istaknuo da će se položajni dodaci u okviru nacionalne politike plaća riješiti posredstvom Gospodarsko-socijalnog vijeća (GSV).

- Vrlo je teško izračunati dodatke jer postoje nepravilnosti među koeficijentima. Traži se položajni dodatak za odjel, a odjel je reguliran koeficijentom. Traži se položajni dodatak za odsjek ali definiciju odsjeka nemamo, te se traži položajni dodatak za voditelja tima. Sve te stavke moramo točno definirati, a to znači u Uredbi, koju ću predstaviti na GSV-u, a ono će odlučiti je li to opravdano ili nije, istaknuo je ministar.

S dr. Babićem ministar će pokušati razgovarati i uvjeriti ga da je ponuđeni modalitet najbolje rješenje koje postoji u ovome trenutku.

- U slučaju štrajka, radnu obvezu definitivno neću uvoditi jer to je i predizborno obećanje ove Vlade. Ali, postoje drugi modaliteti, o kojima sada neću govoriti jer se moram konzultirati s pravnim službama i naknadno ću se o njima očitovati, naglašava Ljubičić.

Avberšek: "Santa Barbara" treba završiti

Predsjednica Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske Spomenka Avberšek tvrdi kako njen sindikat nikada nije osporavao 10-postotno povećanje za liječničku odgovornost.

- Mislim da bi ova "Santa Barbara" konačno trebala završiti i da smo svi nešto dobili u okviru mogućnosti, ne resornog ministarstva, već ove države. Također smatram da svatko od nas ima pravo na štrajk, ali isto tako svatko od nas mora imati odgovornost i pameti te poštovati računicu ove države da jednostavno nema više novaca za nikoga, pa tako niti za pojedinu struku u zdravstvu. Sada o odgovornosti i pameti HLS-a, a rekla bih i dr. Babića, ovisi hoće li prihvatiti maksimum koji sindikati i država mogu dati, izjavila je Avberšek.

Ministar, dodala je, neće ponoviti grešku bivšeg ministra i separatno nešto razgovarati, a potom tražiti da ostali sindikati to i potpišu. Avberšek također smatra da nema osnove za pokretanje štrajka liječnika budući da je Babić potpisao GKU te stoga što referendum liječnika oko SKU-a nije proveden prema pravilima o provedbi referenduma.

- Kao predstavnik najvećeg sindikata u djelatnosti pozivam dr. Babića na pamet i odgovornost. Nakon svih stvari koje nam se događaju u zdravstvu - zahuktale reforme i restrikcije koje Ministarstvo misli provesti spram korisnika - nije vrijeme da ionako dugačke liste čekanja zbog štrajka postanu još duže. Neka nikome ne padne na pamet, u slučaju da se štrajk dogodi, da mjesec ili dva potom smanjuje limite i da ćemo tu odgovornost svi konzumirati. Nećemo! Već će je konzumirati oni koji su to organizirali i nisu na zakonit način spriječili, zaključuje Avberšek.

Nema osnove za primjenu SKU-a

Vitomir Begović iz Ureda za socijalno partnerstvo Vlade ističe kako nema osnove za tvrdnju da poslodavac ne primjenjuje i ne poštuje SKU, budući da taj ugovor nikada nije stupio na snagu jer ga GSV nije prihvatilo zbog formalno-pravnih propusta. Tužba dvaju sindikata protiv SKU-a nema veze s neprimjenjivanjem ugovora. Ostali sporovi vezani uz GKU trebaju se rješavati socijalnim dijalogom, konsenzusom i većinskim odlučivanjem sindikata u pregovaračkom odboru. U sličnim slučajevima, kada poslodavac ne poštuje odredbe kolektivnih ugovora, ističe Begović, drugi sindikati primjenjuju postupak podnošenja pojedinačnih tužbi za oštećene radnike, svoje članove, a treba provesti i

arbitražu. Ništa od toga do sada nije učinjeno, tvrdi Begović te dodaje kako postoji regulativa u Zakonu o radu koja poslodavcu omogućava određene aktivnosti u slučaju štrajka.